

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 104/06-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. mája 2006 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Štefana Ogurčáka prerokoval prijatú sťažnosť štátneho podniku L. Slovenskej republiky, so sídlom B., právne zastúpeného advokátom JUDr. P. H., R., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaniach vedených pod sp. zn. 10 C 208/02 a pod sp. zn. 2 Er 1546/04 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Banská Bystrica v konaniach vedených pod sp. zn. 10 C 208/02 a pod sp. zn. 2 Er 1546/04 p o r u š i l základné právo štátneho podniku L. Slovenskej republiky, so sídlom B., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Er 1546/04 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

3. Štátnemu podniku L. Slovenskej republiky, so sídlom B., p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 60 000 Sk (slovom šesťdesiat'tisíc slovenských korún),

ktoré je Okresný súd Banská Bystrica p o v i n n ý mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Štátnemu podniku L. Slovenskej republiky, so sídlom B., p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 8 682 Sk (slovom osemtisícšesťstoosemdesiatdva slovenských korún), ktoré je Okresný súd Banská Bystrica p o v i n n ý vyplatiť na účet advokáta JUDr. P. H., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 22. marca 2006 č. k. I. ÚS 104/06-14 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť štátneho podniku L. Slovenskej republiky, so sídlom B. (ďalej len „sťažovateľ“), právne zastúpeného advokátom JUDr. P. H., R., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 10 C 208/02 a pod sp. zn. 2 Er 1546/04.

1. 1. Zo sťažnosti vyplynulo, že: *„Sťažovateľ je štátnym podnikom zapísaným v obchodnom registri Okresného súdu Banská Bystrica. (...)*

Na základe žaloby S., združenej zdravotnej poisťovne, začalo na Okresnom súde v Banskej Bystrici súdne konanie proti sťažovateľovi o zaplatenie 541.992,00 Sk. V tomto konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 208/2002 vydal okresný súd dňa 14. 10. 2003 rozsudok, ktorým žalobe vyhovel a sťažovateľovi uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi žalovanú istinu. Tento rozsudok nebol predbežne vykonateľným. (...)

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorý svoje odvolanie následne písomne doplnil. Krajský súd v Banskej Bystrici v konaní o odvolaní

sťažovateľa vedenom pod sp. zn. 15 Co 110/2005 vydal dňa 11. 05. 2005 uznesenie, ktorým rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. (...)

Dňa 14. 01. 2005 bolo sťažovateľovi ako povinnému v exekučnom konaní doručené upovedomenie súdnej exekútorky JUDr. Ď. sp. zn. EX 217/2004 o začatí exekučného konania pre vymoženie pohľadávky vo výške 541.992,00 Sk v prospech oprávneného –S. (...). Súdna exekútorka zároveň zablokovala účet sťažovateľa vedený (...).

S. (...) podala návrh na výkon exekúcie voči sťažovateľovi na základe exekučného titulu - rozsudku Okresného súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 10 C 208/2002 zo dňa 14. 10. 2003, ktorý (hoci voči tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie) opatril rozsudok doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti. Túto skutočnosť zistil sťažovateľ nahliadnutím do súdneho spisu. Okresný súd v Banskej Bystrici túto skutočnosť prehliadol a súdnu exekútorku poveril vykonaním exekúcie voči sťažovateľovi. (...)

Nakoľko S., združená zdravotná poisťovňa nedisponovala právoplatným rozhodnutím súdu a toto rozhodnutie nebolo ani vykonateľné, podal sťažovateľ v zákonnej lehote voči upovedomeniu o začatí exekúcie námietky, v ktorých poukázal na neexistenciu exekučného titulu a nezákonnosť exekučného konania, ktoré je voči nemu vedené. (...)

Sťažovateľ zároveň vyrozumel o tejto skutočnosti S. (...) a vyzval ju na bezodkladné späťvzatie návrhu na začatie exekúcie. Na túto výzvu oprávnený dosiaľ nereagoval. (...)

Súdna exekútorka predložila námietky s vyjadrením oprávneného na rozhodnutie Okresnému súdu v Banskej Bystrici. Konanie o námietkach sa na tomto súde vedie pod sp. zn. 2 Er 1546/2004.

Nakoľko o námietkach voči exekúcii súd nerozhodol, sťažovateľ požiadal súd dňa 13. 07. 2005 o urýchlené rozhodnutie vo veci, pričom k svojej žiadosti pripojil kópiu rozhodnutia odvolacieho súdu o zrušení rozsudku, ktorý mal byť exekučným titulom. (...)

Keďže Okresný súd v Banskej Bystrici zostal naďalej nečinný, sťažovateľ podal predsedovi Okresného súdu v Banskej Bystrici sťažnosť na prieťahy v konaní. (...)

O podanej sťažnosti nebolo dosiaľ rozhodnuté a Okresný súd v Banskej Bystrici napriek tomu, že od podania námietok uplynul už takmer jeden rok, do dnešného dňa o námietkach nerozhodol.

Zákazom dispozície s bankovým účtom stratil sťažovateľ na takmer celý rok možnosť

nakladať s týmto účtom, pričom ide o účet, na ktorý sú poukazované dotácie a suma finančných prostriedkov na tomto účte, ktoré sťažovateľ nemôže čerpať, presahuje 800.000,- Sk. Predmetné dotačné finančné prostriedky sú pritom účelovo viazané - napr. na krytie nákladov na zabezpečovacie práce pri povodniach. Tieto prostriedky bol sťažovateľ povinný vyčerpať do 31. 12. 2005. (...)

Nekonaním Okresného súdu v Banskej Bystrici je vážnym spôsobom narušený princíp právnej istoty a dôvera sťažovateľa v zákonnosť súdneho konania v Slovenskej republike je vážne narušená. (...)

1. a) Základnou povinnosťou prvostupňového súdu je predložiť vec nadriadenému súdu na rozhodnutie o odvolaní. Úkony, ktoré bol prvostupňový súd povinný realizovať pred zaslaním spisu odvolaciemu súdu nie sú odborne zložité, ani časovo náročné. Nečinnosť súdu po dobu jedného roka je neodôvodniteľná.

b) Konanie o námietkach proti exekúcii nemožno vo všeobecnosti považovať za konanie, v ktorom by sa vyskytovali skutkové alebo právne otázky, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako náročné. (...)

Predmetné rozhodnutie nebolo vzhľadom k podanému odvolaniu právoplatné (preto nemohlo byť ani vykonateľné) a následne bolo odvolacím súdom ako nezákonné zrušené.

2. Sťažovateľ ako povinný v exekučnom konaní využil všetky zákonné možnosti obrany, v tomto konaní vystupoval aktívne, niekoľkokrát prostredníctvom svojho právneho zástupcu nahliadal do súdneho spisu. Zo správania sťažovateľa v žiadnom prípade nemožno vyvodiť záver, že by svojím postupom spôsobil alebo prispel k vzniku akýchkoľvek prieťahov v súdnom konaní.

3. Podľa právneho názoru sťažovateľa Okresný súd v Banskej Bystrici zaviniť prieťahy v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 208/2002 a sp. zn. 2 Er 1546/2004 výlučne sám svojím postupom - svojou nečinnosťou. (...)

Okresný súd v Banskej Bystrici tým, že po dobu viac než 1 roka nepredložil spis na rozhodnutie o odvolaní nadriadenému súdu a dosiaľ nerozhodol o námietkach sťažovateľa voči exekúcii porušil čl. 48 ods. 2 ústavy. (...)

Postupom Okresného súdu v Banskej Bystrici došlo k porušeniu základných práv sťažovateľa garantovaných ústavou, ktorý sťažovateľovi spôsobil nemalú ujmu a znamenal výrazný pokles dôvery sťažovateľa v justíciu a zákonnosť v Slovenskej republike.“

1. 2. *Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal tento nález:*

„1. Okresný súd v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 208/2002 porušil základné právo sťažovateľa L. (...) na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresný súd v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Er 1546/2004 porušil základné právo sťažovateľa L. (...) na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

3. Okresnému súdu v Banskej Bystrici prikazuje konať v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Er 1546/2004 bez zbytočných prietahov.

4. L. (...) primerané finančné zadosťučinenie v sume 200.000,- Sk (...), ktoré mu je Okresný súd v Banskej Bystrici povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Okresný súd v Banskej Bystrici je povinný nahradiť štátnemu podniku L. Slovenskej republiky trovy konania spočívajúce v trovách jeho právneho zastúpenia (...) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. P. H. (...), do pätnástich dní odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom JUDr. G. S., listom z 13. apríla 2006 sp. zn. Spr. 4008/06 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 3. mája 2006.

2.1. Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol chronológiu úkonov vykonaných súdom v napadnutých konaniach a dodal:

„(...) od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci a preto súhlasím s tým, aby podľa § 30 ods. 2 zák. č. 38/1993 Z. z. Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od ústneho pojednávania o prijatom návrhu.“

2.2. Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu predsedu okresného súdu uviedol, že:

„Z vyjadrenia Okresného súdu, osobitne z prehľadu úkonov súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 208/02 aj 2 Er 1546/04 je zrejmé, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov nepochybne porušené bolo.

Osobitne markantné je to v prípade konania o námietkach proti exekúcii vedenom pod sp. zn. 2 Er 1546/04. Po tom, ako boli súdu doručené námietky proti exekúcii, mal možnosť nahliadnutím do súdneho spisu (nachádzajúceho sa v tom čase v archíve na Okresnom súde v Banskej Bystrici) posúdiť ich oprávnenosť a exekúciu zastaviť. Na posúdenie námietok, ktorých dôvodom je neexistencia vykonateľného exekučného titulu je lehota 30 dní viac než primeraná. Vydanie rozhodnutia o námietkach trvalo súdu cca 1 kalendárny rok.

K obrane okresného súdu, že doložka právoplatnosti bola na rozsudku 10 C 208/2002 vyznačená nedopatrením: Štátnemu podniku L. Slovenskej republiky bola doručená predexekučná výzva S. (...). Na túto výzvu sťažovateľ reagoval listom, v ktorom zdravotnej poisťovni oznámil, že predmetný rozsudok nie je právoplatný v dôsledku podaného odvolania a následne právny zástupca sťažovateľa telefonicky informoval pracovníčku Okresného súdu v Banskej Bystrici o tom, že zrejme došlo k omylu a na rozsudku žalobcu bola nesprávne vyznačená doložka právoplatnosti. Táto pani prisľúbila, že o veci bude informovať príslušného sudcu. Sťažovateľ tým považoval celú záležitosť za uzavretú. O to väčším prekvapením bolo preňho doručenie upovedomenia a začatí exekúcie. Nakoľko doplnenie odvolania nezasielal sťažovateľ na okresný súd doporučené, nemá k dispozícii doručenkú. Nemožno vylúčiť, že doplnenie odvolania sa do spisu nedostalo. To však nijako neospravedlňuje postup súdu, ktorý vyznačil doložku právoplatnosti na rozsudku, proti ktorému bolo preukázateľne súdu doručené odvolanie.

Sťažovateľ súhlasí s prerokovaním sťažnosti v jeho neprítomnosti. Pre prípad úspechu v konaní si sťažovateľ uplatňuje právo na náhradu trov konania spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia (...) za 3 úkony pr. služby – prevzatie pr. zastúpenia, podanie sťažnosti, stanovisko k vyjadreniu okresného súdu á 2.730,- Sk plus 3 x RP á 164,- Sk.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania

nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúcich súdnych spisov ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav napadnutých konaní:

1. Vec vedená na okresnom súde pod sp. zn. 10 C 208/02

Dňa 13. decembra 2002 podala S. (...) so sídlom v K. (ďalej len „navrhovateľka“), na okresnom súde návrh na vydanie platobného rozkazu o zaplatenie 541 992 Sk s príslušenstvom proti sťažovateľovi. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 10 C 208/02.

Dňa 27. decembra 2002 súd vyzval sťažovateľa, aby sa vyjadril k návrhu.

Dňa 27. januára 2003 odporca doručil súdu svoje písomné vyjadrenie.

Dňa 28. januára 2003 súd nariadil vo veci termín pojednávania na 28. február 2003.

Dňa 28. februára 2003 bolo pojednávanie odročené na 1. apríl 2003, pretože sa na pojednávanie nedostavil zástupca navrhovateľky, ktorý svoju neúčast' ospravedlnil z dôvodu čerpania dovolenky.

Dňa 1. apríla 2003 bolo pojednávanie odročené na 25. apríl 2003, pretože sa ospravedlnila právna zástupkyňa sťažovateľa z dôvodu jej práceneschopnosti.

Dňa 25. apríla 2003 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 13. máj 2003 s tým, že účastníci konania predložia súdu dôkazy.

Dňa 7. mája 2003 sťažovateľ doručil súdu dôkaz.

Dňa 13. mája 2003 bolo pojednávanie odročené na neurčito s tým, že po predložení listinných dôkazov navrhovateľkou súd stanoví vo veci nový termín pojednávania.

Dňa 15. mája 2003 navrhovateľka doručila súdu písomné vyjadrenie a požiadala súd o predĺženie lehoty na predloženie písomných dôkazov.

Dňa 22. júla 2003 súd vyzval navrhovateľku na splnenie povinnosti predložiť dôkaz o tom, že poškodený bol poisťovcom sťažovateľa.

Dňa 22. augusta 2003 navrhovateľka predložila súdu žiadané listinné dôkazy.

Dňa 4. septembra 2003 súd nariadil vo veci termín pojednávania na 14. október 2003.

Dňa 14. októbra 2003 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie a bol vyhlásený rozsudok, ktorým bolo žalobnému návrhu vyhovené.

Dňa 24. novembra 2003 sťažovateľ podal proti uvedenému rozsudku odvolanie (pred jeho doručením účastníkom v písomnej podobe) .

Dňa 29. decembra 2003 bol rozsudok písomne vyhotovený a expedovaný účastníkom konania.

Dňom 5. februára 2004 bola vyznačená právoplatnosť na predmetnom rozsudku, pretože „súd prehliadol odvolanie, ktoré bolo podané ešte pred doručením písomného vyhotovenia rozhodnutia“.

Dňa 13. februára 2004 zákonný sudca dal úpravou kancelárii súdu pokyn uložiť spis do archívu.

Dňa 30. decembra 2004 právny zástupca sťažovateľa doručil okresnému súdu doplnenie svojho odvolania z 26. januára 2004.

Dňa 5. januára 2005 súd vypracoval predkladaciu správu na predloženie veci odvolaciemu súdu.

Dňa 31. januára 2005 bol spis predložený Krajskému súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“), aby rozhodol o predmetnom odvolaní. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 15 Co 29/05.

Dňa 1. marca 2005 bol spis z krajského súdu vrátený okresnému súdu ako predčasne predložený.

Dňa 2. marca 2005 súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa, aby zaslal doručenkou, kedy zásielku obsahujúcu doplnenie odvolania z 26. januára 2004 podali na poštovú prepravu.

Dňa 17. marca 2005 sťažovateľ oznámil súdu, že doplnenie odvolania nebolo zasielané doporučené.

Dňa 29. marca 2005 súd dal úpravou opätovne pokyn na vypracovanie predkladacej správy na predloženie veci odvolaciemu súdu.

Dňa 1. apríla 2005 bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa.

Dňa 11. mája 2005 sa uskutočnilo odvolacie pojednávanie, na ktorom krajský súd napadnutý rozsudok okresného súdu zo 14. októbra 2003 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Dňa 7. júna 2005 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 14. júna 2005 okresný súd doručoval rozhodnutie krajského súdu účastníkom konania a zároveň urobil dopyt na sťažovateľa a na Okresné oddelenie Policajného zboru T. (ďalej len „OO PZ T.“).

Dňa 24. júna 2005 OO PZ T. oznámilo súdu, že jeho žiadosť bola odstúpená na oddeleniu skráteného vyšetrovania v R.

Dňa 4. júla 2005 Okresné riaditeľstvo Policajného zboru R. doručilo súdu žiadaný spis.

Dňa 8. júla 2005 sťažovateľ reagoval na dopyt súdu zo 14. júna 2005.

Dňa 11. júla 2005 okresný súd zisťoval adresy svedkov navrhnutých sťažovateľom.

Dňa 2. septembra 2005 bola súdu doručená posledná správa ohľadom adries svedkov.

Dňa 16. septembra 2005 súd stanovil termín pojednávania na 27. október 2005.

Dňa 27. októbra 2005 sťažovateľ požiadal o odročenie pojednávania z dôvodu konania seminára pre advokátov, na ktorý sa prihlásil pred oznámením zmeny termínu pojednávania.

Dňa 27. októbra 2005 bolo pojednávanie odročené na 13. december 2005 s tým, že budú predvolaní účastníci konania a dvaja svedkovia.

Dňa 13. decembra 2005 bolo pojednávanie odročené na neurčito s tým, že súd poskytol účastníkom konania lehotu 20 dní na predloženie písomného stanoviska vo veci.

Dňa 14. februára 2006 súd vyzval navrhovateľku na zaujatie písomného stanovisko vo veci.

2. Vec vedená na okresnom súde pod sp. zn. 2 Er 1546/04

Dňa 16. decembra 2004 podala exekútorka JUDr. R. Ď., so sídlom, v K. (ďalej len „exekútorka“), na okresnom súde „*Žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie – č. k. 10 C 208/02*“, ktorá smerovala proti sťažovateľovi. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 2 Er 1546/04.

Dňa 22. decembra 2004 súd vydal poverenie na vykonanie exekúcie.

Dňa 31. januára 2005 exekútorka doručila súdu námietky sťažovateľa proti exekúcii a jej trovám, pretože označený exekučný titul, konkrétne rozsudok okresného súdu sp. zn. 10 C 208/02 zo 14. októbra 2003, nenadobudol právoplatnosť, keďže sťažovateľ podal proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote odvolanie.

Dňa 7. februára 2005 exekútorka doručila súdu doplnenie námietok sťažovateľa a vyjadrenie navrhovateľky k námietkam sťažovateľa.

Dňa 24. mája 2005 sudca dal pripojiť spis sp. zn. 10 C 208/02.

Dňa 15. júla 2005 právny zástupca sťažovateľa doručil súdu podanie označené ako „*návrh na zastavenie exekúcie II. urgencia*“.

Dňa 5. októbra 2005 právny zástupca sťažovateľa doručil súdu sťažnosť na prietahy v konaní.

Dňa 7. októbra 2005 súd vyzval exekútorku, aby doručila súdu obálku, v ktorej sťažovateľ zaslal svoje námietky proti exekúcii a trovám exekúcie.

Dňa 2. novembra 2005 exekútorka doručila odpoveď na výzvu súdu.

Dňa 11. novembra 2005 na základe opatrenia predsedníčky súdu z 26. októbra 2005 sa spisy Er prerozdelovali prostredníctvom generátora.

Dňa 28. novembra 2005 sudca si dal opätovne pripojiť spis sp. zn. 10 C 208/02.

Dňa 17. februára 2006 – súd uznesením námietke sťažovateľa proti exekúcii vyhovel, pričom námietky sťažovateľa proti trovám exekúcie zamietol.

Dňa 24. marca 2006 súd expedoval uvedené uznesenia účastníkom konania.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak

porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. zn. 10 C 208/02 a sp. zn. 2 Er 1546/04 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Judikatúra ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, dĺžka napadnutých konaní podľa názoru ústavného súdu nebola závislá od zložitosti veci. Napokon ani predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázal na skutkovú alebo právnu zložitosť vecí vedených na okresnom súde pod zn. zn. 10 C 208/02 a sp. zn. 2 Er 1546/04.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmaných veciach, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetných konaniach k zbytočným prietáhom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutých veciach:

3.1. Vec vedená na okresnom súde pod sp. zn. 10 C 208/02

Ústavný súd poukazuje na to, že okresný súd bol v danej veci bez akýchkoľvek zákonných alebo iných dôvodov nečinný, konkrétne od 5. februára 2004 do 29. marca 2005 (trinásť mesiacov). Na okresnom súde teda v danej veci neboli vykonané počas doby viac ako jedného roka v podstate žiadne efektívne úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Vzhľadom na uvedenú dlhodobú nečinnosť okresného súdu ústavný súd konštatuje, že v konaní sp. zn. 10 C 208/02 došlo k prietahom, ktoré neboli spôsobené zložitou vecou ani správaním účastníkov konania, ale postupom okresného súdu.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľa na prerokovanie veci vedenej pod sp. zn. 10 C 208/02 bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

3.2. Vec vedená na okresnom súde pod sp. zn. 2 Er 1546/04

Pokiaľ ide o postup okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Er 1546/04, treba uviesť, že okresný súd bol aj v tejto veci bezdôvodne nečinný, konkrétne v období od 31. januára 2005 do 17. februára 2006 (dvanásť mesiacov), teda jeho úkony najmenej jeden rok nesmerovali k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako povinný v danej veci nachádzal, a teda nenaplnil sa základný účel práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 65/04). K prietahom, ktoré neboli spôsobené zložitou vecou ani správaním účastníkov konania, aj v tomto prípade došlo výlučne postupom okresného súdu, pričom vec bola značne významná pre sťažovateľa.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľa na prerokovanie veci vedenej pod sp. zn. 2 Er 1546/04 (v konaní o námietkach sťažovateľa

proti exekúcii a jej trovám) bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

4. Sťažovateľ sa domáhal aj toho, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu v napadnutých veciach konať bez zbytočných priet'ahov.

4.1. V nadväznosti na výrok o porušení označených základných práv sťažovateľa a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci vedenej pod sp. zn. 10 C 208/02 bez zbytočných priet'ahov.

4. 2. Vzhľadom na to, že 17. februára 2006 bolo vo veci sp. zn. 2 Er 1546/04 vydané uznesenie, ktorým súd námietke sťažovateľa proti exekúcii vyhovel, neprichádzalo do úvahy v predmetnej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch.

Sťažovateľ navrhol priznať mu primerané finančné zadosťučinenie, čo zdôvodnil okrem iného aj tým, že „nekonaním Okresného súdu v Banskej Bystrici je vážnym spôsobom narušený princíp právnej istoty“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím aj na to, že k porušeniu označeného základného práva došlo v dvoch konaniach okresného súdu, ako aj vzhľadom na význam konania sp. zn. 2 Er 1546/04 pre sťažovateľa považuje za primerané vo výške 60 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti hradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (príprava a prevzatie zastúpenia a podanie sťažnosti z 5. januára 2006 a podanie písomného stanoviska k vyjadreniu okresného súdu 3. mája 2006). Za tri úkony vykonané v roku 2006 patrí odmena trikrát 2 730 Sk a režijný paušál trikrát 164 Sk (§ 1 ods. 3, § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkove sumu 8 682 Sk.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené pod bodom 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. mája 2006